

Večernik

»JUTRA«

Leto II. (IX.), štev. 104

Maribor, nedelja 7. maja 1928

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Naše posojilo zagotovljeno

ODHOD FINANČNEGA MINISTRA DR. MARKOVIČA V LONDON.

BEograd, 7. maja. Vlada je danes dopoldne prejela poročilo našega londonskega poslanika dr. Gjurića o našem inozemskem posojilu. Kakor se zatrjuje v vladnih krogih, so poročila tako ugodna, da je finančni minister dr. Bogdan Marković sklenil, da pospeši svoj odhod v London.

Davi se je vršila v predsedništvu vlade dveurna konferenca ministrskega predsednika Vukičevića, finančnega ministra dr. Markovića, zunanjega ministra dr. Marinkovića in trgovinskega ministra dr. Spahe, na kateri je bilo sklenjeno, da odpotuje finančni minister že danes popoldne čez Pariz v London.

Takoj po konferenci je odšel ministrski predsednik Vukičević na dvor in predložil kralju ukaz, s katerim je imenovan za namestnika finančnega ministra za časa njegove odsotnosti trgovinski minister dr. Spaho.

V informiranih vladnih krogih zatrjujejo, da bo finančni minister v smislu prelimitiranih dogovorov predložil dajalcem posojila v odobritev program javnih del, ki jih namerava vlada izvesti s tem posojilom. Če bo ta program in proračun odobren ter odstranjene še nekatere druge ovire, potem bo prvi obrok posojila izplačan že v kratkem.

Opasno seljaško gibanje v Rumuniji

NA KONGRESU NARODNE KMEČKE STRANKE JE VČERAJ NAD 200.000 LJUDI ZAHTEVALO TAKOJŠEN ODSTOP SEDANJE VLADE IN POVRATEK PRINCA KARLA.

BUKAREŠT, 7. maja. Včeraj se je vršil ob naravnost kolosalni udeležbi v Albi Juliji kongres rumunske narodne kmečke stranke. Navzočih je bilo nad 200.000 ljudi in je bila po govoru strankinega predsednika Mania sprejeta resolucija, ki zahteva takojšen odstop sedanje vlade.

Danes je vsa politična javnost pod vtisom tega velikanskega zborovanja. Zborovanje je do 6. zvečer poteklo v najlepšem redu. Šele nato so pričeli seljaki na poziv poslanca Dobresca prodirati v treh kolonah proti Bukareštu. Spotoma pa je množice ustavilo vojaštvo in je prišlo baže pri tej priliki do krvavega spopada. Teh vesti pa za enkrat še ni mogoče kontrolirati, ker so vse zveze med Bukareštom in provinco prekinjene.

Kakor zatrjujejo v dobro poučenih krogih, je polagal bivši prestolonaslednik princ Karol na ta kolosalni shod posebno važnost. Pričakoval je namreč, da bo rodil preokret in da bo rumunska vlada še istega dne podala ostavko. Svojim prijateljem je izjavil, da pričakuje v 24 urah raznih poročil iz Bukarešta in da bo v slučaju, ako se zgodi to, kar pričakuje,

še ta teden položaj v Rumuniji izpremenjen.

Londonski »Daily Express« sklepa iz tega, da je princ Karol eden glavnih pokretašev proti sedanji rumunski vladi. Princ Karol je imel najetih tudi več letal, ki bi morala včeraj poleteti v Rumunijo in metati njegov manifest na narod. Angleška vlada pa je za to še pravočasno zvedela in odhod letal prepovedala.

Istočasno je poslal princ Karol svoje zaupnike tudi v Budimpešto, da si zagurajo podporo madžarske vlade. Obljubil je baže v ta namen svoj pristanek na revizijo trianonske mirovne pogodbe.

»Daily Express« objavlja faksimile pripravljene Karlovega manifesta na rumunski narod, v katerem pravi med drugim: »Po volji naroda se hočem vrniti v domovino, da dobim spet mesto, ki mi pripada. Hočem k svojemu sinu, da ga napravim za sposobnega naslednika. Izjavljam, da sem zapustil domovino, ker sem bil v to prisiljen in gospa Lupescu ni igrala pri tem nobene vloge. Hočem se vrniti, da izvršim svojo dolžnost.«

Žrtev in se je porušila samo ena stena. Policija je odredila takoj preiskavo, vendar pa še ni mogla doznati, kdo je izvršil atentat in komu je bil pravzaprav namenjen.

Ustanovitev nove hrvatske stranke

Zagreb, 7. maja. Semkaj je prispel iz Beograda radikalni poslanec dr. Voja Janjić. Kakor se zatrjuje v političnih krogih, je prišel v Zagreb kot emisar ministrskega predsednika Vukičevića, da nadaljuje zapričeto akcijo glede ustanovitve nove hrvatske stranke, ki bi jo podpirali predvsem hrvatski gospodarski krogi in naj bi bila nekak protitež proti vedno bolj naraščajočemu vplivu kmečko-demokratske koalicije.

Kdo ustvarja prečansko fronto?

NEKAJ ŽALOSTNIH RESNIC O KREDITNI POLITIKI NARODNE BANKE IN O POLJOPRIVREDNIH KREDITIH.

Nekateri ljudje so bili mnenja, da je s sprejetjem novega davčnega zakona, v katerem je sicer enakopravnost zelo problematična, prečansko vprašanje stavljeno z dnevnega reda. Vedno bolj se pa kaže, da je tu še vse polno drugih vprašanj, ki to takozvano prečansko vprašanje še vedno delajo aktualno: predvsem vprašanje državnih investicij, katere se vršijo pretežno v onih krajih države, ki prispevajo neprimerno malo na davkih, na škodo naših prečanskih krajev. Zlasti pa je tu tudi vprašanje kreditne politike Narodne banke in drugih državnih denarnih zavodov (Drž. hipotekarne banke in Poštne hranilnice). Šele, ko bodo ti problemi pravično rešeni, postane brezpredmetno prečansko vprašanje in vprašanje prečanske fronte.

Poglejmo: Koncem minulega leta je imela Narodna banka eskomptiranih menic za znesek Din 1432 milijonov. Od te vsote podeljenih kreditov je odpadlo na centralo v Beogradu 717 milijonov, na podružnico v Zagrebu 145 milijonov, na podružnico v Ljubljani 70, in v Sarajevu 67, in v Novem Sadu 40 milijonov, na vse ostale pa malenkostni zneski. Vidimo torej, da je od skupnega zneska podeljenih kreditov ravno polovica odpadla na Beograd in na vse ostale kraje države komaj druga polovica. Lombardnih kreditov je bilo do konca minulega leta podeljenih za 251 milijonov, od katerega zneska odpade na Beograd nič manj nego 210 milijonov, torej 80%, na Zagreb komaj 7 milijonov, na Sarajevo 9 in na vse ostale podružnice le malenkost.

Jasno je, da je vsakemu gospodarskemu človeku, bodisi obrtnik, trgovec ali industrijec, na tem ležeče, da dobi kredit Narodne banke, ki daje menične kredite po 6%, lombardne pa po 8%, dočim je obrestna mera na ostalem denarnem trgu višja, ker na ta način pride do znatnih prihrankov na obrestih. Podjetja, ki so tako srečna, da imajo kredite Narodne banke, so v mnogo boljšem položaju, nego druga, ki te sreče niso imela in nimajo. In če sedaj vidimo, da polovica meničnih kreditov Nar. banke odpade na Beograd, od lombardnih kreditov pa celo štiri petine, je jasno za vsakogar, da se na ta način s pomočjo cenjenih kreditov Narodne banke favorizira beografska čaršija na račun in na škodo gospodarskih krogov vse ostale države. Jasno je pa tudi, da za takšno favoriziranje Beograda ni nobene opravičila. Ako bi se Narodna banka sklicevala, da podeljuje kredite po gospodarski jakosti posameznih centrov, potem bi moral Zagreb sigurno dobiti neprimerno več kreditov nego Beograd, ker je v Zagrebu koncentrirano ne samo naše denarstvo, ampak tudi naša industrija in trgovina. Tako pa vidimo, da pri Narodni banki velja v njeni kreditni politiki samo en princip: favoriziranje Beograda na škodo ostalih delov države.

Značilno je, da od 4332 firm, ki so dobile pri Narodni banki menične kredite, odpade 1266 na centralo v Beogradu, 685 na podružnico v Skoplju,

485 na podružnico v Nišu, 154 na podružnico v Šabcu, 116 na podružnico v Bitolju, torej 2706 v Srbiji, dočim je v prečanskih krajih dobilo te kredite samo 1293 tvrdk, pri podružnici v Zagrebu n. pr. samo 101. Dočim v Beogradu skoro vsak obrtnik uživa cenene kredite Narodne banke, istih ne morejo dobiti niti močne industrijske in trgovske firme na Hrvaškem in v Sloveniji.

Enako politiko vodi tudi generalna direkcija poljoprivrednih kreditov, ki razpolaga danes z več kot stotim milijonom zneskom za podeljevanje cenjenih kreditov na kmečke kreditne zadruge v celi državi. Ker smo v Sloveniji glede kreditnega združništva saturirani in je našim kreditnim združenjem treba samo priskočiti na pomoč s cenjenimi krediti, so se naši gospodarski krogi zavzeli za to, da bi se poljoprivredni krediti na podlagi tozadavnega zakona podeljevali tudi že obstoječim Zadrugnim zvezam v Sloveniji. Pa tudi tu so se gospodje Srbijanci ustrašili, da bi morda vendarle kakšen milijoneček trebalo dati v Slovenijo in niso pristali na to, da bi se tozadavna določba sprejela v pravilnik o izvajanju zakona o poljoprivrednih kreditih. Samo zato, da bodo mogli tudi onih sto milijonov, ki jih imajo v to svrhu že na razpolago, plasirati kolikor največ samo v svojih srbijskih krajih.

In v očigled vsemu temu gospodje še včasih začudeno vprašujejo, kako je mogoče, da se govori o prečanski fronti.

Občinske volitve v Brežicah in na Globokem

BREŽICE, 7. maja. Včeraj so se vršile v Brežicah in na Globokem občinske volitve, ki so se končale z lepo napredno zmago. V Brežicah je dobila KDK 7, obrtniki 2, SLS 4 in Nemci 4 mandate. Klerikalci in Nemci so se po volitvah zvezali, kljub temu pa je napredna večina v občinskem svetu zagotovljena, ker bosta obrtniška kandidata glasovala s kandidati KDK.

V Globokem je dobila KDK 13, SLS 2, nezadovoljneži 2 mandata.

„Italia“ na Spitzbergih

OSLO, 7. maja. General Nobile je s svojim zrakoplovom »Italia« pristal včeraj ob 13. uri v Kings Bayu na Spitzberških otokih. Veter, ki je bil ponoči slab, je tekom dopoldneva zopet pritisknil, tako da je imela »Italia«, predno je mogla pristati, precejšnje težkoče radi ostre ga nasprotnega vetra.

SPOPAD OB POLJSKO-RUSKI MEJI

VARŠAVA, 7. maja. Pri Bolhinovu ob poljsko-ruski meji je prišlo včeraj do krvavega spopada med poljsko in rusko obmejno stražo. Rusi so metali granate, pri čemur je bilo več oseb ubitih. Poljska vlada je vložila pri sovjetskem poslaništvu v Varšavi energičen protest proti postopanju ruske obmejne straže.

Preprečen atentat v Ohridu

BEograd, 7. maja. Notranje ministrstvo je prejelo danes iz Ohrida obvestilo, da je sinoči prekoračila albansko mejo komitaška trojka, ki je nameravala izvršiti atentat na bivšega albanskega finančnega ministra v Fani Nolljjevi vladi, Ahmeda Zaklija, ki živi kot emigrant na našem ozemlju. Naši orožniki pa so komitaše še pravočasno izsledili, jih aretirali ter izročili sodišču, kjer jih sedaj zaslišujejo.

Eksplodizija v italijanski banki v Sofiji

SOFIJA, 7. maja. Včeraj popoldne je eksplodiral v poslopiju podružnice italijanske Trgovske banke peklenški stroj. Eksplodizija k sreči ni zahtevala človeških

Felberjev — Kačji otok

Maribor, 5. maja.

Mestna občina je kupila Felberjev otok pri Kamnici, da zgradi na njem moderno kopališče, katero je za Maribor nujno potrebno. Saj se ne moremo kopati v vodi, ki še odvaža ter nosi seboj vsebino mestnih kanalov. Mesto na levem bregu Drave pa ima skoraj edino možnost razvoja proti Kamnici, kjer se res razvija vedno bolj in bolj. Tako upamo, da se bo sčasoma izdatno skrajšala sedaj še precejšnja razdaljenost med mestom in novim kopališčem, ki plaši še marsikoga. Sedaj se dela s polno paro za novo kopališče z izboljšanjem načrtov in drugimi deli. Zakaj, do kopalne sezone je malo časa, raznih del bo pa mnogo in se bo treba potruditi, da se kopališče izroči prometu vsaj sredi sezone, ne pa ob koncu. To ni samo v interesu kopalcev, ampak pride tudi v poštev gmojni interes podjetja samega, da začne čimprej donošati dohodke. Pri nekaterih naših kopalcih je pa itak kopalna sezona od Velike noči pa tja do Vseh svetih. Nekateri se celo zime ne ustrašijo! No, ti ekstravaganti pa ne pridejo pri rentabilnosti kopališča v poštev. Večina se le drži glavne sezone junij—avgust.

Sicer je pa končno vse to zadeva, kateri pravzaprav niso namenjene te vrstice. To bodo že uredili tisti, katerih se tiče. Pač pa sem se namenil danes sprožiti vprašanje, kako bomo pravzaprav nazivali novo kopališče. Dasi je to pred vsem stvar občine, vendar je umestno, da tudi javnost pove svoje nazore. Z javno diskusijo se čisto pride do najprimernejšega naziva.

Preteklost Felberjevega otoka kaže, da je otok čisto izpremenil svoje ime, ki ga je sprejel po lastniku. Kakor hitro se je menjal lastnik in obdržal dalj časa v posesti, je prevzel tudi otok po njem ime. Kratkoročnih lastnikov seveda ni mogel upoštevati. Tako mu je končno ostal naziv »Felberjev otok«, dasi pravzaprav ni bil že več Felberjev. Ker ga je sedaj kupila mestna občina mariborska, bi otok moral sedaj analogno dobiti ime »Mariborski otok«, ali »mestni občinski otok«, ali kaj podobnega. Zakaj od

mestne občine kljub mnogim neprilikam ni pričakovati, da bi prišla v konkurz, ampak bo otok obdržala v svoji lasti menda »za večno«. Zato se bo dosedanje ime otoku izpremenilo sčasoma samo po sebi.

Torej kako bi »krstili« novo posest naše občine.

»Mariborski otok« ni prikladno ime, ker leži v občini Kamnica, »Kamniški« tudi ne gre, ker je last mesta. »Mestni občinski« je zelo nerodno. Prav nič boljši ni »kopališčni otok«. »Felberjev« ne odgovarja več razmeram in tudi ni prav nobenega povoda, da bi ime nekdanjega lastnika obdržali tudi v prihodnosti. Morskih bogov Slovenci nimamo; in če bi jih tudi imeli, bi ne bil naziv primeren, ker otok ni morskot otok. Imamo sicer res vodne vile, za katere imamo pa le še skupno ime. Za posamezna vodna božanstva so se slovenska imena že pozabila in porazgubila. Da bi si hodili pa k drugim narodom izposojevati ime, to pa zopet ne gre. Torej kaj naj storimo, da bode prav?

Pred nekaj meseci je prinesel »Večernik« narodno pripovedko o častihlepni princesi v Limbušu in o njenem zaljubljenem princu v Kamnici. Tragika te ljubezni se je odigrala ravno na sedanjem Felberjevem otoku, oziroma v Dravi. Ko je namreč princ vzel kačji kraljici krono, da jo ponese svoji izvoljenki, so planile z otoka kače ter so ga plavajočega zadušile v Dravi. Zato je imenovalo ljudstvo — in stari ljudje domačini ga imenujejo še danes — »kačji otok«.

Naj bi se torej povrnilo staro tradicijo nalnno ime »Kačji otok«, ki bi v bodočnosti ohranilo pozabljenosti narodno pripovedko, katere je kolikortoliko tudi otoku ohranila do danes njegovo prvotno ime. Ime je kratko, je slovensko in zgodovinsko. Nas ne bo frapiralo, ker predobro vemo, da na otoku ni kač. Začudil se, bo k večjemu tujec. Toda, ko bo slišal, kako je prišlo do tega imena, bo vsaj uvidel, da so ti naši kraji že od pamtveka slovenski.

Torej: »Kačji otok!« Če pa kdo ve kaj primernejše ime, naj se pa oglasi!

Glasbena Matica v Zürichu

Zürich, 4. maja.

Včeraj popoldne smo prispeli v Zürich. Pred odhodom iz Basla, smo si tam kaj ogledali nad vse zanimivo tovarno mlečnih izdelkov »A. C. V. Milchgesellschaft«. Ravnateljstvo tovarne nam je ljubeznivo razjasnjevalo vse tovarniške naprave in vsakega pogostilo s sirom. Ob 12.55 smo se odpeljali v Zürich. Slovo v Baslu je bilo nad vse prisrčno. Številni Baselčani so se težko poslavljali od nas, enako mi od njih. V slovo smo jim zapeli »Ej trubaču«, domačini pa so nas okrasili s cvetjem.

Mesto Zürich je krasno. Najbolj imponira Rena in pa ogromno jezero, vse preplavljeno s čolni, motornimi in sportnimi ter z ladjami. Promet je velikanski in dobro moraš paziti, da te ne pogazi kako vozilo. Po zraku krožijo stalno domača in inozemska potniška in sportna letala. Ljudje so zelo ljubeznivi ter ustrezljivi. Prebivalcev ima Zürich okrog 250.000, večina protestantov po veri. — Občinska oblast je prišla pri zadnjih volitvah, ki so se vršile pred 14 dnevi, v roke socialnih demokratov.

Po večerji se je posebna deputacija odzvala vabilu drugega največjega zürškega pevskega zbora »Harmonie« na prijateljski sestanek ob 22. uri. Pogoščeni smo bili z malo zakusko in kmalu smo se spoznali z domačini ter jih spoznali z našo domovino, o kateri doslej še niso mnogo čuli. Oficijsko nas je pozdravil predsednik dr. Adalbert Störri, ki je naglasil, da je glas o našem krasno uspelem koncertu v Baslu že prispel do njih. Zahvalil se mu je v lepih besedah dr. Tomjšek. Naglasil je, da nismo prišli zato v Švico, da iščemo materijelnih koristi, marveč da kot svobodni narod pokažemo Švici, domovini svobode in prostosti, svojo kulturo, svojo umetnost. G. Arnuš je povabil »Harmonijo«, ki namerava prirediti 1. 1930 turnejo na Dunaj, v Pešto in Zagreb, da se ustavi tudi v Mariboru. Živahno se je razpletala zabava med

Matičari in gostitelji, dokler ni primorala policijska ura, ki velja za vse lokale ob 24. uri, da se poslovimo.

Malo neprijetno iznenadeni smo bili v petek, ko nas je zjutraj pozdravil dež. Ob 9. uri smo odšli v koncertno dvorano in imeli kratko vajo. Ker dež ni hotel pojenjati, si žal nismo mogli ogledovati mesta, ki ima vse polno zanimivosti.

Zvečer imamo koncert in ljudje prav pridno segajo po vstopnicah. Prepričani smo, da bo moralen uspeh dober. Zelo pogrešamo poročila iz domovine, zlasti časopisov in komaj čakamo, da dobimo v roke »Jutro« in pa »Večernik«.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Ponedeljek, 7. maja. Zaprto.

Torek, 8. maja ob 20. uri »Kreutzerjeva sonata«. Ab. C. Kuponi. Zadnjikrat.

Sreda, 9. maja ob 20. uri »Jesenski mamever« ab. D. Kuponi.

Četrtek, 10. maja ob 20. uri »Lepa pustolovščina« ab. C. Kuponi.

Mariborska drama študira Shakespearejevega »Othella« v režiji g. Koviča in pripravila Nušičevo velezabavno komedijo »Svet«, v kateri bo prvič zopet nastopila ga. Bukšekova. Opera pa vprizori v drugi polovici tega meseca zadnjo operno noviteto, Maillartov »Puščavnikov zvonček«, seveda ako ji bo življenje dotlej podaljšano.

Kreutzerjeva sonata zadnjič na mariborskem odru. V torek 8. t. m. vprizori mariborska drama zadnjič znamenito Tolstojevno delo »Kreutzerjevo sonato«, dramatisirano po Francozih. To delo, ki je doseglo na našem odru zelo lep uspeh, in kojega film je bil nedavno predvajan v marib. kinu »Union« zasluži, da si je sleherni ogleda.

Rešitev uganke.

Kako se človek dandanes najceneje obleče?? Ako kupuje vse oblačilne predmete pri tvrdki L. Ornik, Koroška 9, ker so priznana najcenejši. — VI

Mariborski in dnevni drobiž

Povratek naše Glasbene Matice

Mariborska Glasbena Matica se vrne jutri, v torek, preko Leobna in Gradca s potniškim vlakom ob 20.21 s svoje koncertne turnee po Švici v Maribor. Pozivamo vse ljubitelje Matice in sploh vse narodno občinstvo, da pozdravi v čim večjem številu naše Matičarje, ki so s tolikim uspehom zastopali našo pesem v inozemstvu!

Velik dobrodelni bolgarski koncert

V prid ponesrečencem po potresu na Bolgarskem priredijo v okvirju »Ljudske univerze« in »Ženskega društva« v Mariboru v veliki Unionski dvorani v četrtek 10. maja ob 8. zvečer trije bolgarski umetniki in sicer: ga. M. Carigradska, primadona opere v Sofiji (sopran); g. G. Gospodinov, biv. član opere v Sofiji, sedaj član ljub. opere (tenor) in g. A. Krajev komorni pevec in član opere v Sofiji (bariton). Pojejo bolgarske narodne pesmi in operne arije. Solospve in duete.

Gospa Carigradska in g. Krajev se nahajata sredi velike turnee, ki jo prireja ta v korist svojim nesrečnim rojakom po vsej Evropi.

Naj nihče ne zamudi te priložnosti, da sliši lepo bolgarsko pesem in velike bolgarske umetnike — obenem pa pomaga olajšati grozno usodo stotisočev nam dragih Bolgarov. Strašno gospodari med njimi beda in smrt!

Zaradi tega kupite v največjem številu vstopnice za koncert in darujte požrtvovalno prostovoljne prispevke gospem in gospodom, ki bodo se obrnili do Vas z od nas potrjenimi polami in vstopnicami.

Vstopnice po 50, 40, 30, 20 in 15 Din, se dobe tudi v predprodaji pri ge. Zl. Brišnik in g. Höferju.

Maribor stori tudi ti, brez razlike na narodnost in stranke svojo človečansko dolžnost. Ves čisti donos izročimo bolgarski vladi.

»Ljudska univerza« in »Žensko društvo«.

700-letnica lavantinske škofije

V sredo, 10. t. m. poteče 700 let, odkar je bila ustanovljena lavantinska škofija. Proslava jubileja se bo vršila z velikimi svečanostmi. Udeleži se je tudi vatikanski nuncij na našem dvoru, dr. Pellegrinetti, ki prispe v sredo, ob 14.48 iz Beograda in bo slovesno sprejet. Na Slomškovem trgu ga bo pred stolno cerkvijo pričakovala tudi šolska mladina. Ob 7.30 zvečer bo slovesna razsvetljava Slomškovega trga in polurno zvonjenje, ob 8. zvečer pa pozdravni večer v kazinski dvorani. V četrtek, 10. t. m. bo ob 9. dop. slovesen vhod apostolskega nuncija in duhovščine v stolnico, kjer bo odkritje spominske plošče, slavnostni govor in pontifikalna maša z zahvalno pesmijo. —

Iz aero-kluba.

Vsi oni člani, katerim inkasant ni mogel predati klubovih legitimacij, naj iste dvignejo pri klubovem blagajniku v Ljubljanski kreditni banki. Znižane vstopnice za letalski dan za binkoštno nedeljo se dobijo le proti predložitvi legitimacij. — Prijave novih članov sprejemajo iz prijaznosti vsi večji denarni zavodi v Mariboru. —

Ignoriranje slovenskega jezika.

Tvrdki Franz Petrossi, Schirmerzeugung, Marburg, Herrengasse, bi v 10. letu Jugoslavije tudi že bil čas, da si dá kupone, ki jih daje strankam, katere prinašajo stvari v popravilo, napraviti v slovenskem jeziku. S kuponi, kakršne še ima vedno po načinu pokojne Avstrije, se jugoslovanskemu občinstvu seveda »najtopleje priporoča«... Če prideš v trgovino, te od vseh strani nagovarjajo samo nemški; šele če trdovratno vztrajaš s svojim materinim slovenskim jezikom, ti pokličejo od nekd iz ozadja dekleta, ki govori naš jezik. —

Pariški velesejem.

bo trajal od 12. do 28. maja. Trgovski gremij opozarja nanj interesente. Legitimacije za olajšavo na železnicah se dobe brezplačno v gremijski pisarni. —

Kaj vse ljubezen s'tri

Ivan Maček iz Predanovcev v Prekmurju je že dalj časa gledal za brhko Hermine Božičevo iz Pucincev ter jo je izbral za družico svojega življenja. Toda delal je račun brez krčmarja, v tem slučaju brez dekletovih starišev, ki o zakonski zvezi svoje hčerke z gori imenovanim snubačem niso hoteli ničesar slišati. Ko je prišel prošli četrtek fant za pet moledovati za roko hčerke, so ga stariši zopet odločno zavrnil, kar je Ivana tako razburilo, da je prijel za na zidu visečo puško in si jo nameril v glavo. Toda še predno je padel strel, je njegova ljubljanka prišla za puškino cev in tako rešila fanta gotove smrti. Žalibog pa je pri tem puška sprožila in krogla je razmesarila desnico brhke Hermine. V svojem obupu sta se nato obadva zaljubljenca pognala v tek proti Pucinskemu potoku, da končata v vodi svoje zagrenjeno življenje. Toda domači ljudje so ju še pravočasno dohiteli, spravili deklo v bolnico v Mursko Soboto, fanta pa so orožniki odvedli na okrajno sodišče istotam. V petek po zaslišanju obeh nesrečnih zaljubljenecv je sodišče fanta izpustilo iz preiskovalnega zapora in njegova prva pot je bila namenjena obisku v bolnici. Zadeva bo seveda še imela svoj odmev pred kazenskim sodiščem, vendar pa se bodo trdosrčni stariši sedaj najbrže omehčali in bosta junak in junakinja te zadeve vendarle skupaj stopila pred altar.

Višek letošnje koncertne sezone

bo brezdvomno dosežen z vokalnim koncertom naše Glasbene Matice v petek dne 11. t. m., na katerem bo izvajan triumfalen švicarski program. Matica bo izvajala ta program v Mariboru samo enkrat. Da vlada za ta senzacionalen koncert tako v mestu, kot v okolici mrzlično zanimanje, nam ni treba še povdarjati. Predprodaja vstopnic je že pričela. Koncert je izven abonmana.

Kredit pri Narodni banki.

Upravni odbor Narodne banke je sklenil, da se lansko leto odobreni sezijski krediti, ki bi morali biti odplačani do 31. maja, lahko, ako so dani pogoji, podaljšujejo za nadaljne tri mesece tudi po 31. maju, najdalje pa do 31. maja 1929. Posestniki sezijskih kreditov, ki imajo potrebo in želijo, da se jim sezijski kredit podaljša za nadaljne tri mesece, morajo pravočasno, torej še pred potekom roka že izkoriščenega sezijskega kredita, vložiti prošnje pri podružnici Narodne banke v Mariboru in v njih točno navesti vzrok, radi katerega jim je prolongacija sezijskega kredita potrebna. Za nove kredite, redne, kakor sezijske, lahko zaprosijo tudi vse one trdke, ki dosedaj niso uživale kredita pri Narodni banki, seveda ako so zmožne izpolniti vse pogoje, ki jih Narodna banka za podelitev kredita, zahteva. Za pogoje se lahko izve vedno pri goriomenjeni podružnici.

Sprememba posesti.

Prvo spodnještajersko gradbeno društvo, d. z. o. z. v Mariboru je prodalo mehanični tkalnici E. Zelenka in drug 14 zemeljskih parcel pri Sv. Magdalenici za 142.000 Din. — Miroslav in Elizabeta Nipič sta prodala zasebnemu uradniku Francu Turnšku za 107.500 Din hišo št. 2 v Dušanovi ulici.

Desetorico komunistov.

ki so odsedeli pretekli teden v jetnišnici okrognega sodišča policijski zapor, o katerem smo obširneje že poročali, je poslal mariborski policijski komisariat upravi grada Beograda, ker je uvedel tamšnji prvostopeni sud proti njim kazensko postopanje. —

Težka izguba

je zadela enega najboljših igralcev-nogometašev našega mesta, »Mariborovega« halfa Prevolnika, ki mu je pretekli teden umrl oče na Mislinji pri Slovenjgradcu. Težko prizadetemu igralcu naše iskreno sožalje!

Suha policijska kronika.

Včeraj zjutraj je bilo na policijskem komisarijatu le 24 prijav, aretacije nobene. — Davi pa so vposlali stražniki iz vseh delov mesta samo 6 prijav in dve aretaciji radi lahke telesne poškodbe. Včerajšnja nedelja in njej sledeča noč je bila torej prav mirna in solidna, za kar ima nedvomno zasluge neprestano deževje in hladno vreme. —

Sport

Maribor podlegel Gradcu

Proti močnejši drugi graški garnituri ni bilo mogoče izvajati zmage. — Ljubljana zmagala nad Gradcem. — Štiri meddržavne tekme.

Gradec — Maribor 3:1 (2:0)

Gradec: Brünner; Stanek I., Kahr I.; Angerer, Kastrun, Lamot; Riedner, Reiter, Kowanda, Steinkogler, Stanek II. Od vse enajstorce je devet igralcev Strassenbahna, edino Lamot in Reiter sta od GAKa.

Maribor: Pelko (R), Barlovič (R), Unterreiter (M), Hreščak Justi (M), Franjšek (Z), Bröckl (R), Brtončelj (M), Vodeb (M), Pavlin (M), Hreščak Gujo (M), Pavlin (R).

Po včerajšnjih tekmah v Mariboru in Ljubljani so Gradčani pokazali, da dočela zaslužijo prvenstvo v amaterskem nogometu Avstrije in da se slovenski nogometni šport še ne more postaviti v vsakem oziru v isto vrsto z graškim. Gostje so odnesli zmago tako pri nas kakor tudi v Ljubljani. Gradčani so poslali v Maribor močnejše moštvo, ki je pokazalo popolno vigranost, saj so bili razen dvojice vsi igralci enega kluba: Strassenbahn. Predvedli so krasno polvisoko igro, pri kateri so forsirali krila. Tekma je bila kljub slabemu vremenu in še slabšemu terenu jako lepa. Gledalci so prišli dočela na svoj račun.

Mladi vratar gostov Brünner je pokazal, da je eden najboljših čuvarjev gola v Gradcu. Branilca Stanek I in Kahr sta sigurna in jako rutinirana. V krilski vrsti je zlasti Kastrun dajal v centru s svojo premišljeno igro porabljive žoge napadu. Vsa krilska vrsta pa ima zasluge na vzdrževanju stalnega kontakta med napadom in obrambo. Kowanda, star rutiner, ki se mu pozna dunajska šola, je naravnost vzorno vodil napad in delil žoge vedno najbolje plasiranemu. Leva stran Steinkogler in Stanek II. sta bila najnevarnejša, zlasti poslednji, ki je s svojimi hitrimi prodori nešteto krat ogrožal mariborska vrata. Reiter (GAK) v desni zvezi je zaostajal za svojimi soigralci in se ni mogel znajti. Riedner na krilu se ni mogel tako uveljaviti kakor Stanek, ker ni dobil zveze z Reiterjem.

Mariborski team, ki je v zadnjem trenutku spremenil svojo postavbo, je v obče odgovarjal, pač pa je bil napad mnogo premalo odločen pred vrati. Pelko v голу je bil v splošnem dober, je pa po našem mišljenju tudi nekaj kriv na poslednjem голу, ker je šel prepozno iz gola. Beka sta bila dobra, vendar se je Unterreiter na skrajno razmočenih tleh laže uveljavil. V krilski vrsti nista nastopila prvotno določena igralca Kirbiš in Prevolnik, ki sta ju nadomestila Franjšek in Bröckl. Prvi je igral požrtvovalno, vendar ni podajal vedno dobro uporabljivih žog. Bröckl je bil dober, ni pa imel tako težkega stališča kakor Hreščak Justi, ki je imel proti sebi najnevarnejšega napadalca gostov. Vendar je rešil Hreščak svojo nalogo izvrstno. Napad zopet ni izrabil niti ene neštetič šans, poleg tega pa je še mesto naprej, kombiniral včeraj nazaj. Krili bi morali centrirati bolj proti голу! Ves napad tudi ni igral z onim elanom, ki bi bil potreben v meddržavni reprezentančni tekmi dveh sosednjih mest, kjer gre za renome slovenskega sporta. Edino izjemo je delal to pot Pavlin (M), ki se boljše od tekme do tekme, ki pa še vedno predolgo drži žogo. Po odmoru se je napad pregrupiral, tako da je igral Brtončelj na svojem starem mestu, levo krilo, Pavlin (R) tudi na svojem starem mestu, levo zvezo, srednji napadalec je ostal Pavlin (M), desno zvezo je igral Gujo, desno krilo Vodeb. Sprememba pa ni prinesla pričakovane izboljšanja. Gujo in Vodeb se nista mogla znajti na nevajenih mestih.

Ugotoviti je, da je bila igra ves čas odprta, začetkom drugega polčasa je bilo opazati celo neznatno premoč Maribora. Po menjajočih se napadih krasno strelja Kowanda, žoga uide Pelku iz rok in izborna plasirani Stanek II. jo v 17. min. pošlje neubranljivo v mrežo. V 25. min. zastrelja Vodeb sigurno šanso. V 28. min. ostane prosti strel proti Gradcu lepo streljan po Unterreiterju, neizrabljen. Po krasni kombinaciji Vodeb-Pavlin zadnji ostro plasira, vendar vratar bravurozno

ubrani. V 40. min. spusti Pavlin (R) bombo, ki jo vratar zopet brani. V 43. min. diktira sodnik enajstmetrovko, ker je Barlovič nespretno naskočil Staneka. Kowanda pošlje žogo neubranljivo v gol. Polčas 2:0 za Gradec. V prvi minuti Maribor zopet prodre, vendar strelja Pavlin (M) tik mimo prečke. V 7. min. strelja Vodeb voley, golman odbije žogo, sam pade na tla, Pavlin (R) ustrelil nesrečno na tleh ležečemu vratarju v roke. V 15. min. drži vratar Gradca predolgo žogo, sodnik diktira indirektni prosti strel. — Unterreiter iz daljave 5 metrov nastrelil nasprotnikovega beka in žoga se znajde prvič in zadnjič v mreži gostov. Sledijo menjajoči se napadi. Obe strani zastrelita nekaj sigurnih prilik. V 35. min. zopet prodre Stanek II, preigra branilca, izvabi vratarja iz gola in zabije v prazno svetilšče Maribora. Domačini se sicer napejajo izboljšati rezultat, toda brezuspešno. Sodnik g. dr. Planinšek dober in objektiven. —

Vodja Gradčanov o naših igralcih.

Spremljevalec graškega teama g. inž. Withalm se je izrazil o včerajšnji tekmi naslednje: »Po poteku igre bi si bil Maribor zaslužil zmago. Ker pa napad ni znal izrabiti prilik pred golom in jih je le preveč kombiniral, je moral izostati uspeh vaših igralcev. Zlasti ugaja obramba, predvsem Unterreiter, in pa Hreščak med halfi. Obrambi Maribora se more priti do živega le s pretkanimi potezami. Team, ki smo ga danes postavili proti Mariboru, je po mojem mišljenju močnejši kot oni proti Ljubljani.«

I. mladina ISSK Maribor—I. mladina SK Železničar 4:1 (2:1).

Prva mladina zmagovalca je pokazala to pot lepšo igro, zlasti napad, ki je kombinatorno in kar je glavno, v odločnosti pred golom storil svojo dolžnost. Zelo lepo je vodil napad Jug, v krilski vrsti pa se je izkazal Konič.

HAZENA MUA—PTUJ 6:2 (3:1).

V Ptuju je gostovala včeraj hazenska družina SK Mure in premagala prvo domačo družino 6:2 (3:1). Na obeh straneh je bilo videti lep sport, motila je edino nediscipliniranost Murašice Cimpermanove. Igra je potekla v jako živahnem tempu; Ptuj je pokazal jako lep napred, kar je že iz rezultata razvidno. — Kljub slabemu vremenu je bilo precej publike: dokaz, da dobiva damski sport stalno na pripadnikih. Sodil je g. Zamuda objektivno.

VČERAJSNJE MEDDRŽAVNE TEKME.

V Beogradu Jugoslavija—Rumunija 3:1 (3:0). Radi dežja je bilo na igrišču le okoli 2000 gledalcev. Našo reprezentanco so tvorili večinoma igralci BSKa, ki so bili v premoči nad gosti. Rumuni niso pokazali ničesar posebnega ne v tehniki ne v elanu. Sodil je g. Ivančič.

Pri naši drugi meddržavni tekmi smo proti Avstriji na Dunaju zgubili 3:0 (1:0). Gledalcev 12.000. Naše moštvo, po večini Gradjanski, se je ves čas dobro držalo. Sodil g. Zeniček iz Plznja.

Pred 40.000 glavo publiko se je v Budimpešti odigrala tekma Madžarska—Avstrija 5:5 (4:2). To so bili profesionalci. V amaterski meddržavni tekmi Avstrija—Madžarska pa so ostali Avstrijci zmagovalci 3:2 (1:2).

V Baselu je zmagala Švica nad Nizozemsko 2:1 (1:1).

Hazena Slavija—Concordia 6:4.

Sobotno igro je naš prvak v hazeni Concordia zgubil v Pragi proti drugi najboljši češkoslovaški družini 6:4.

Ljubljana: Ljubljana—Gradec 5:2 (2:2)

Sarajevo: prvenstvena nogometna tekma Hajduk—Sašk 2:0. »Slavija« je prvak podsaveza.

Gradec: tretja garnitura Gradca je premagala reprezentanco Gornje Štajerske 7:4 (4:0).

Celovec: prvenstvena KAC—Rapid 5:0 (1:0). Prvenstvo odloči prihodnja tekma KAC—Austria.

Veliko letalsko pristanišče v Berlinu

KRIZIŠČE MEDNARODNIH ZRAČNO-PROMETNIH PROG. — TANKI ZA 100.000 LITROV BENCINA.

V Berlinu se križajo najvažnejše zračne proge od severa na jug in od zapada na vzhod. Radi tega je tudi berlinsko centralno letalsko pristanišče velikega pomena v svetovnem zračnem prometu. Posebno važno je to pristanišče za transkontinentalno zapadno-vzhodno progo London—Berlin—Moskva in severo-južno zvezo Malmö—Kopenhagen—Berlin—Dunaj—Budimpešta.

Prostor za ogromno pristanišče je v sredini mesta tako srečno izbran, da imajo potniki takoj vse pri rokah in da se lahko tudi tovari naglo nakladajo in razkladajo z letal. Letalsko pristanišče obsega 150 hektarjev in je 1350 metrov dolga in 1065 metrov široka ravan, obraščena z gosto travo, da se tako nudi prožnejša in udobnejša površina za varno startanje in pristajanje letal. Okrog velikega travnatega prostora je pa betonski tir, po katerem drčijo letala do za startanje posebno ugodnih prostorov. Za shranjevanje letal so zgradili predlanski velikanske objekte, ki spadajo med največje v Evropi. Objekti so dolgi 88, visoki 8 metrov, obsegajo pa 2400 kvadratnih metrov. Radi velikega in naglega razvoja letalstva se gradijo tudi objekti za velike zračne ladje, ki bodo imele po sto in še več potnikov. Poleg objektov so velikanski podzemni tanki za bencin, bencol, in za druge potrebščine. Posamezni tanki držijo od 20.000 do 100.000 litrov. Pretakanje bencina se opravlja z najpreciznejše urejenimi električnimi črpalkami in sesalkami.

Središče kompleksa tvori veliko upravno poslopje, ki pa še ni dograjeno. V uradih tega poslopja se bodo v bodoče reševale vse zadeve potnikov in tovarnege prometa. Pred objekti se visoko dvigajo impozantni stolpi radio-postaj, ki so v službi zračnega prometa. Na teh postajah se sprejemajo poročila o vremenu, o startanju in o pristajanju in so v neprestani zvezi s potujočimi letali, ki imajo

lastne brezžične naprave. Brezžična tehnika je poleg optike najzanesljivejša zveza med letali in zemljo. Moderna tehnika triumfira in ko je radio-telefonija premagala prostor in daljavo, se nam odpirajo perspektive, o katerih stare generacije niso niti sanjale.

Na letalskem pristanišču so tudi uradi zračne pošte, ki je izborna organizirana ter se vedno bolj širi. Zračna pošta pride do veljave seveda le pri veliki oddaljenosti in mednarodnih zvezah. Pristanišče ima tudi svoje restavracije — velike elegantne restorane, po katerih vrvi noč in dan moderna mednarodna publika.

Avtobus, ki opravlja službo med središčem mesta in pristaniščem, se pripelje. Potniki, ki so namenjeni v London, izstopijo. Poleg poslopja, kjer se dobijo vozni listki in opravijo carinske in druge uradne zadeve, je letalo že pripravljeno. Na znamenje s kontrolnega stolpa oddrda letalo po betonskem tiru na startni prostor, katerega označi zopet čuvaj na stolpu. Ko se uradnik na stolpu prepriča, da se ne bliža kako drugo letalo k pristanku, da zopet znamenje z zastavo in letalo se začne dvigati. Blesteči ptič se dviga in dviga, dokler se kot svetla točka ne zgubi v višavi. Zvečer je ogromno pristanišče bajno razsvetljeno. Posamezni prostori za pristajanje so označeni z belo, rdečo in zeleno lučjo. Ko se sliši brnenje prihajajočega letala, zažarijo od vseh strani še žarometi in veliki reflektorji. Sirena javi prihajajočim, da je vse urejeno za pristajanje. Ponosno in elegantno se spušča letalo, že drči po tiru, ustavi se pred sprejemnim oddelkom, kjer takoj prislonejo stopnice, da se pasažirji izkrcajo. Kar pri drugih vratih opravijo carinske formalnosti in že so v avtobusu, ki jih odpelje v mesto. Tako se naglo in gladko razvija promet po dnevu in ponoči. Razvija se brez nesreč in zmešnjav, kar daje vsem najboljše nade v najlepšo bodočnost zračnega prometa.

Kadar narod sodi

Sodišče v Winshotenu na Nizozemskem se je bavilo te dni s čudnim slučajem narodne pravice. Obtoženih je bilo več vaških mladeničev, da so mučili nekega moškega, ki je bil osumljen, da je zapeljal neko vaško deklico. Ko se je namreč osumljenec peljal na kolesu, so ga domačini nenadoma napadli, ga zvezali z žico na nogah, položili potem na voz in med vriskanjem odpeljali v vas. Pred hišo zapeljanega dekleta so se ustavili in vrgli nesrečnika na tla. Zastopnik državnega pravdnika je izjavil sam, da gre tu za star ljudski običaj in je predlagal zato blago kazen. Branitelji obtoženih pa je naglašal, da je bil ta mladenič v vsej okolici znan kot zapeljivec deklet in je bilo zato ljudstvo silno ogorčeno, ko je zapustil mladenko, ki je zanosila z njim. Celu najuglednejši prebivalci vasi so izrazili obžalovanje, da niso mogli sodelovati pri tem aktu maščevanja nad zapeljivcem. Sodišče je res uvaževalo vse te okolnosti in obtožence zelo milo kaznovalo.

Ueselo iz življenja umobolničnega zdravnika

Slavni angleški psihijater dr. James Erichson Browne je spisal sedaj v starosti 87 let svoje spomine. S tem svojim delom dokazuje, da ima tudi težak in žalosten poklic umobolničnega zdravnika svoje vesele strani. Nekoč je predaval nekemu društvu o »možganski rji«, kakor je imenoval spremembe v možganih vsled starosti in raznih bolezni. Predsednik društva je učenjaka poslušalcem takole predstavil: »... Gospod dr. Browne bo pa predaval o možganski rji, o stvari, katero si je prav posebno osvojil.« Nekoč so mu pa pri nekem banketu pozdravili takole: »Dr. Browne je domač zlasti med slaboumnimi.«

Zanimiva razsodba

Pred sodiščem v Curihi je bil nedavno obtožen neki avtomobilist, ker je povozil

nekega moža. Nezgoda se je dogodila tako-le: Med vožnjo je že od daleč dajal znamenja s hupo, dva moža, ki sta se razgovarjala sredi ulice, se pa za opozorilo nista zmenila ter sta se ločila šele tik pred avtomobilom. Ločila sta se pa tako, da je šel eden proti desni, drugi pa proti levi strani ulice in da je torej avtomobilist moral enega povoziti, ker se ni imel kam izogniti in ker voza tudi ni mogel več ustaviti. Avtomobilist je bil oproščen, oprostila razsodba je bila pa utemeljena tako-le: »Avtomobilisti morajo obstati, če najdejo ženske, krave ali kure na svojem potu, ker ne more nihče vedeti, na katero stran se bodo okrenile. Če pa stojijo na ulici možje, si pa avtomobilist lahko misli, da bodo na opozorilo toliko pametni, da se bodo izognili na pravo stran. Če se tako trdno pričakovanje ne uresniči, ne more avtomobilist nositi odgovornosti.«

Oklopni avtomobili dunajske policije

Dunajska policija dobi v kratkem tri oklopne avtomobile, ki so bili naročeni v Škodovih tvornicah v Plznu. So to neke vrste tanki s stolpom, v katerem so tri mitraljeze. Vrh tega je poskrbljeno za zadostno zaščito motorja, pred soferjem pa je tudi primeren oklop. V vsakem vozu bo obstojala posadka iz komandanta, dveh soferjev in 4 stražnikov, ki bodo zaposleni pri mitraljezah.

Rumunska cenzura.

Rumunsko notranje ministrstvo je izdalo naredbo, da cenzurirana mesta v listu ne smejo ostati bela ali izpolnjena z oglasom, temveč morajo biti izpolnjena z drugimi vestmi. Tako se dogaja, da čitate v rumunskih listih razgovor s kakim voditeljem opozicije, vmes pa naletite nepričakovano na dve ali tri vesti iz Pariza, Londona ali drugih mest, nakar se zopet nadaljuje obliava razgovora.

Viktor, Mérie:

Pomlajeni

I. del.

Poželjenje starcev.

I.

Leto 1935 je bilo bogato na čudnih dogodkih. Tedaj sem bil star že blizu trideset let, to se pravi v starosti, ko človek še ni zrel in prenasličen od izkušenj, a je vendar že prekoračil mejo mladosti, o kateri trdi Bossuet, da je nepremišljena, dočim jo imajo drugi modrijani za mrzlično razuma.

Ne smatram za koristno, da bi vas natančno poučil o svoji skromni osebi ter tako to čudno povest raztegnil in preobložil s podrobnostmi, ki se tičejo mojih prednikov. Dokaj od tega bi bilo celo banalnega. Oče moj se je v akordu izmučil na smrt v stoletju, ko se je moralo delati za življenje in ne živeti za delo. Slavna vojna, nazvana vojna pravice in civilizacije, je nesrečnejša, ki mi je dal življenje, popolnoma uničila. Potem so prišle šole z raznimi izpiti, težavno povprečno življenje brez veselja, brez luči. Grem preko vsega tega. Zadostovalo bo, če še omenim, da sem se nekega dne znašel — oborožen z naslovom, katerega se je tedaj dejalo doktor filologije, — brez vseh sredstev ter da sem tvegaval v negotovo prve korake v novinarskem poklicu.

Odločil sem se za ta poklic, ker sem smatral, da imam dovolj prožne inteligence in prilagodljivosti. Naštevam sem si še razne druge lastnosti, koristne za ta poklic. Tudi ono poetično — imenovano talent — imam v zadostni meri, kar mi lahko verjamete. Drugi so si seveda na velikem trgu slučajev kupili še več talenta.

In tako sem živel. V teh časih je bila vsa javna moč v rokah male manjšine. Denar je dajal oblast. Vsi, ki so bili brez denarja, so se morali truditi in potiti za življenje. Ljudje se še niso zavedali, da imajo nezastarelo pravico do prehrane, obleke in strehe ravno tako, kakor pravico do človeštva. To omenjam le radi tega, ker so zgodovinarji o tem mnogo razmišljali in pisali. Tako prihatem do

dogodkov, s katerimi sem hotel začeti. Neko popoldne sem bil v uredništvu »Večernika«.

Drin ... drrrin ... drrrin ... Oh, telefon! Hlastno sem zgrabil slušalko. Brez dvoma. Gotovo je Juljeta.

»Halo! ... Da ... »Večernik« ... Ali si ti? ... Tako, kaj pravite ... Oj, zaboga ... Najnovejša vest ... Nisem, ravno v službi, kar tako sem tu ... Vi ste, Tapatou! Dobro, poslušam ... Kaj? ... To je mogoče ... Novozemska banka ... ta tudi ... To je blazno ... Seveda, takoj bom javil šefu ...«

Obrnil sem se k sourednikom, ki so o vsem mogočem kramljali, ter z energično gesto dosegel pozornost:

»Poslušajte, ljudje ... Veste, kaj sem ravnokar slišal ... Novozemska banka ... vlom ... Trije milijoni so izginili, odleteli, skopnili ... huššš! ... Velika luknja v zidu ... čuvaj uspavan ...«

V sobi nemir in začudenji klici:

»... To je od sile! ... Tretjič že nekaj takega ... Neverjetno ... Fantastično ...«

Naš Nestor Coquet, star, debeluhast, od psokv osivel pamfletist, je poskočil proti meni ter dejal z globokim glasom:

»Kako krasen podlistek bi se dal napraviti iz tega ... nekaj ...«

Prav je imel naš starosia ... Ko sem začel pri listu, tedaj smo še pisali. V listih so bile dnevne kronike, potem vsakovrstni drobiž, vmes pa mali članki. Vsak je imel svojo rubriko, podpisovali smo svoje izdelke, mnogi so mojstersko obvladovali svojo polje, doserli vrhunec javnosti ter postali pravi top, sila svojege poklica. Danes je pa vse drugače. Listi so se spremenili v tovarne in mi smo sluge tiskarskih strojev. Nisem imel dovolj časa, da bi razmišljal o vseh teh spremembah. Uredniški šef — gospod silne oblasti — je vstopil s strogim pogledom.

»Kaj ie?«

Važna vest. V Novozemsko banko je vlomljeno. Ravno tako, kakor pri Splošnem kreditu pretečen teden ... Velika loprdina v steni ... blagajne vlomljene ... služabnik uspavan ...«

»Ali ni podrobnosti?«

»Ne.«

»Tako je treba stvar ogledati ... Zelo zanimivo. Ako bi bil za to? Vi, Farigoulis? ... Ne. Vi bruhate samo verze in še pri tem ... In Vi, Nestor?«

Še sedaj vidim pogled in gesto gnusa starega Coqueta:

»To ni za mene. V mojih časih ...«

»Že dobro, že dobro« — ga je prekinil šef ... »Ne gre drugače, dragi Doucet.« — s tem se je obrnil do moje malenkosti — »edino Vi bi to lahko opravili ...«

»Saj imam dopust ...«

»To mi je vseeno ... Dopust boste preložili. Ali ne razumete, da postaja stvar strašna ... Trije čudoviti vلمي v dveh tednih ... Milijoni ukradeni ... Na delu je dobro organizirana, disciplinirana in izvrstnim orodjem opremljena tolpa ... Iz tega lahko napravite sijajno, »posebno poročilo.«

Uredništvo sem zapustil v precejšnji nevolji. Zunaj po boulevardu je vrvela lepega majniškega dne pestra množica. Duhtelo je po uživanju in veselju. In jaz, ki sem računal na prelep večer z Juljeto! Jeza mi je kipela, ko sem počasi stopal proti Rue Bataille, kjer je stala banka. Polagoma je pa ulično vrvenje in solnce

vplivalo na moje razpoloženje. Jeza in nevolja je minila. Če se tudi večer ponesreči, dobim vendarle dobro posebno poročilo za odškodnino. Tu moram povedati, kako so izgledali listi v letu 1935.

V kratkem času je francoski tisk pod vplivom ameriških metod in ameriškega okusa opustil ljube stare navade. Vse je iztrebil, kar se mu je zdelo odveč. Mislim namreč vse to, kar se več ali manj približuje literaturi. Za slog se niso več brigali. Umetnost novinarja je obstojala v tem, da je dogodke naglo beležil ter vse stlačil v kratke vrste, ki so pa dobile po potrebi velikopotezne naslove. K temu so se pridale fotografije in skice. Osem ali devet stolpcev je odgovarjalo ravno tolikim rubrikam. Vzemimo za primer rubriko samomori (21. april 1935). Tu je stalo:

»Mlado, 17letno dekle, obupano, modrooko skoči v Seino. Ljubezen, ljubezen. Neki Jean Siroce, bančni uradnik si je prestrelil glavo. Vzrok neznan.

Služkinja Adelaida Branchard, 50 let, bolna, se je obesila z vrvo od zvonca. Pravočasno odrezana. Odpravljena v bolnico.

Mladi par, on 25, ona 19, se je zastrupil s plinom v hotelski sobi. Vzroki v pismu na mizi: On je hotel otroka, ona pa ne.

Pol Kerrh, mladi poet ni našel založnika za svoj roman. Zastrupil se je s tem, da je pogoltnil svoj rokopis. Bori se s smrtjo.«

Dalje prihodnjšč.

Mali oglasi, ki vsebujejo posebej določene in posebne namene občin: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Ženitve, dopisovanje in oglaševanje trgovskega ali rokavarskega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Kovčke za potovanje

vseh vrst, vseh velikosti od najmanjšega do največjega nudi po najnižjih cenah Ivan Kravos, Aleksandrova 13. 863

Stanovanje

2—3 sobno iščem. Plačam eventuelno najemnino za 6 mesecev vnaprej. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Mirna stranka«. U.—

Opremljena soba

pri parku, Maribor, Koroščeva ul. 2 I, se takoj odda. 942

Stanovanje dveh sob

s pritliklami išče stranka brez otrok. — Naslov v upravi lista.

Kdor želi šarene postreve

(Regenbogenforellen) naj se oglasi pri ribarskem društvu, Maribor, Gosposka ul. Grejner. 939

Sprejemem takoj

Ilovca

samca. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru

Dr. Milan Gorišek

Sv. Lenart v Slov. goricah

Vinotoč Vremec

odprt

Počehova zraven Jeriča.

Spominjate se CMD!

Vinotoč

za Kalvarijo, pet minut od novega mestnega parka. — Dohod po Trubarjevi ulici Za obisk se priporoča Majer, Krčevina 84

Velika kavarna

Danes v ponedeljek 7. maja in v sredo 9. maja nastopa ruski pevski zbor Borisov in ansambl z balalaiko

V Palais de danse prvovrstni spored

ANTON NOVACAN

CELJSKA KRONIKA

dramatski mozaik v treh delih

prvi del

HERMAN CELJSKI

je pravkar izšla. Broširana knjiga velja Din 40.— v platno vezana Din 48.—

Dobi se v knjigarni

Tiskovne zadrage v Mariboru

Aleksandrova cesta št. 13

Spominjajte se CMD!

PAVEL NEDOG

Čisti kemično

in barva vsakovrstne obleke, tkanine in žalne obleke v 24. urah najlepše in najcenejše.

532

MARIBOR

Gosposka ulica 33
Razlagova ulica 22

Najboljše sušeno za plačje

in spomladanske obleke, volneni rips, kasha in druge novosti za ženske obleke, perilo, ovratnike, samoveznice, nogavice i. t. d. kupite najceneje pri tvrdki

I. N. ŠOŠTARIČ. Maribor,
Aleksandrova cesta št. 13

IZŠEL JE

ALBUM SLOVENSKEH KNJIŽEVNIKOV

Knjiga, ki je razkošno opremljena stane do 5. maja broširana 130 Din, vezana 160 Din, poština 10 Din več. Naroča se v

knjigarni Tiskovne zadrage, Maribor
Aleksandrova cesta št. 13